

DE LANDGENOTEN

Kopen langbouwgrond en verhuren die aan bioboeren

De organisatie De Landgenoten wil landbouwgrond in Vlaanderen vrijwaren voor biologische landbouw en tegelijk beweging zowel als coöperatie zijn. Rond beginnende bioboeren en hun bedrijven groeien netwerken en gemeenschappen

Erik DE SMET

De Landgenoten, opgericht in 2014 door een netwerk van middenveldorganisaties, is genomineerd als een van de tien beste 'sociale innovatoren' van Europa. Uitgangspunt van de werking is dat landbouwproductie en ecologie niet lijnrecht tegenover elkaar hoeven te staan. Almaar meer boeren kiezen immers voor biologische landbouw. Die boeren en burgers wil De Landgenoten samenbrengen in een beweging.

Achter de kerk in Achterbos, gehucht van Mol in de Antwerpse Kempen, bevindt zich zelfoogststuintje Het Mosterdzaadje. De 29-jarige boer Tuur Vangeel is druk bezig op een van de percelen met fijne groentjes. Verderop staat een serre met boomspinazie, radijzen en aardappelen. Die smakelijke knollen moeten binnenkort plaats maken voor tomaten.

„Enkele jaren geleden was ik op Erasmusuitwisseling in het Duitse Freiburg en daar leerde het concept van lokale en biologische landbouw kennen”, vertelt Vangeel. „Daar groeide ook het idee om in de boerenstiel te stappen. Mijn uitgangspunt daarbij was: „Ik wil boeren, wie wil mij ondersteunen?” *Community Supported Agriculture (CSA)*, noemen ze dat, door een gemeenschap ondersteunde landbouw.”

Concreet biedt Het Mosterdzaadje zogenoemde oogstaandelen aan voor 398 euro per jaar. Aandeelhouders mogen zelf de biologische groenten oogsten die ze nodig hebben: erwten, tomaten, veldsla, aubergines, aardappelen. Ook fruit en eieren zitten in het aanbod. Jaarlijks krijgen ze bovendien een authentiek Kempisch haantje als extra, voor in de braadpan. Met een zogenoemde oogstbrief, elektronisch

verstuurd, houdt de boer zijn aandeelhouders op de hoogte.

En zie, naast ons duikt een oogstaandeelhouder met een grote mand op. „Ik ben nieuw en voel me nog altijd een beetje een indringer die op iemands erf stiekem wat komt weghalen”, lacht ze. „Tuur plaatst groene vlaggetjes bij de groenten die we mogen plukken. Witte vlaggetjes tonen de gewassen aan die je beter in de diepvriezer stopt. Zeg, Tuur, mag je ook het loof van de radijzen meenemen?”

Tuur Vangeel biedt ook zogenoemde vlinderabonnementen aan, waarbij de groenten worden afgewogen en het overeenkomstige bedrag wordt afgetrokken van een vooraf betaald saldo. Het bedrijf is nog pril, maar boer Tuur droomt al van een groter perceel. „Het is hier intussen onbetaalbare bouwgrond geworden”, zegt hij. „Om voltijds als boer te kunnen blijven voortbestaan, heb ik 250 volwassen klanten nodig en bijgevolg zoek ik grond.”

Daarbij komt De Landgenoten op de proppen. In de gemeente vond Vangeel een perceel van 1,2 hectare dat hij met De Landgenoten wil aankopen. Zo is hij zeker dat hij tot het einde van zijn carrière die grond kan bewerken en verwerft Het Mosterdzaadje

Tuur Vangeel aan het werk tussen de fijne groentjes. © Johan Van Oekelen

bestaanszekerheid en een toekomst.

„Het idee om landbouwgrond te verwerven en te verhuren aan bioboeren komt van de Franse organisatie *Terre des Liens*”, vertelt Adje Van Oekelen van De Landgenoten. „Met meer dan

Twee derde van de investeerders komt uit het eigen netwerk van de bioboer

duizend burgers kochten we al zo'n tien hectare grond voor enkele biolandbouwbedrijven. Landbouwgrond vinden is voor beginnende boeren allerm minst vanzelfsprekend. De prijs is schrikbarend hoog. Gelukkig wil een groeiend aantal eigenaars

zoals OCMW's en kerkfabrieken hun gronden een duurzame bestemming geven.”

De Landgenoten is beweging zowel als coöperatie. De organisatie zoekt bij burgers geld om grond aan te schaffen en wil de plaatselijke gemeenschap betrekken bij die grond. Groepen ondersteunen een bioboer die ze kennen of gaan soms zelf op zoek naar een boer die duurzaam gekweekt voedsel kan leveren.

De coöperatie De Landgenoten zoekt dus kleine investeerders die samen met vele andere coöperanten de hand aan de ploeg willen laten slaan. Een eigenaar kan ook een grond in erfpacht geven aan De Landgenoten.

Adje Van Oekelen: „Als beweging willen we mensen tot Landgenoten maken. We willen netwerken oprichten en zoeken vrijwilligers met belangstelling

voor crowdfunding of die als ambassadeurs over onze projecten vertellen. Twee derde van de investeerders komt uit het netwerk van de bioboer, een derde bestaat uit burgers die de duurzame landbouw genegen zijn.”

Gemeenschap, daar draait het om. Op het terrein van Het Mosterdzaadje staat nog de oven waar de groep rond Tuur Vangeel *Flammenkuchen* bakte. Met Het Mosterdzaadje een gemeenschapsgevoel creëren, is erg belangrijk voor hem. „Wil je vandaag met boeren beginnen, dan is biologische landbouw en rechtstreeks contact met de klant de enige weg”, zegt hij. „Boeren blijft iets bijzonders. Elke avond ga ik slapen in de wetenschap dat ik echt iets heb gedaan.”

De komende tijd plannen De Landgenoten verscheidene events, bijvoorbeeld op maandag 29 mei, wanneer particulieren en vertegenwoordigers van publieke organen, samen met startende bioboerin Greet De Smedt van 't Legumenhofke, biolandbouwgrond zoeken in de regio Leuven. Meer info via 03 286 92 77 en op www.delandgenoten.be.

Rond een stuk landbouwgrond ontstaan een netwerk en een gemeenschap. © Johan Van Oekelen

Zelfoogstboerderijen betrekken de klanten bij het telen van de gewassen. © Johan Van Oekelen